

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคระหว่างตั้งครรภ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่ประชาชนเคราะห์ และมาคลอดทารกที่แผนกสูติกรรม โรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่ประชาชนเคราะห์ มารดาในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และคิดอัตราร้อยละของข้อมูลทั่วไปของมารดาอาสาสมัคร และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ เปรียบเทียบจากความแตกต่างของน้ำหนักทารกแรกคลอด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ น้ำหนักทารกแรกคลอดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,900 กรัม น้ำหนักทารกแรกคลอดมากกว่า 2,900-3,250 กรัม และทารกแรกคลอดน้ำหนักมากกว่า 3,250 กรัม โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของทารกแรกคลอด และมารดาอาสาสมัคร

4.2 พฤติกรรมการบริโภคของมารดาขณะตั้งครรภ์

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคของมารดาระหว่างตั้งครรภ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด

4.1 ข้อมูลทั่วไปของทารกแรกคลอด และมารดาอาสาสมัคร

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของทารกแรกเกิด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ น้ำหนักทารกแรกคลอด ซึ่งจำแนกตามเพศของทารก ได้แสดงไว้ในตาราง 4.1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของน้ำหนักทารกแรกคลอด

เพศ	จำนวน	ร้อยละ	น้ำหนักแรกคลอด (กรัม)			
			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ชาย	70	46.7	3160	376	2580	4550
หญิง	80	53.3	3096	348	2600	4100
รวม	150	100.0	3126	361	2580	4550

จากตาราง 1 พบว่ามีทารกเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 และ 46.7 ตามลำดับ แต่ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักทารกชายมีแนวโน้มสูงกว่าเพศหญิง

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของทารกแรกคลอด โดยจำแนกตามน้ำหนักและเพศ

น้ำหนักแรกคลอด (กรัม)	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
≤ 2900	23	32.9	34	42.5	57	38.0
> 2900-3250	23	32.9	23	28.8	46	30.7
>3250	24	34.3	23	28.8	47	31.3
รวม	70	100.0	80	100.0	150	100.0

จากตาราง 2 พบว่ามีทารกเพศชายส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 34.3 มีน้ำหนัก >3250 กรัม ส่วนทารกเพศหญิงส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 42.5 มีน้ำหนัก ≤ 2900 กรัม

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของมารดาอาสาสมัคร

1. ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของอายุ ส่วนสูง น้ำหนัก ก่อนตั้งครรภ์ ดัชนีมวลกาย (ก่อนตั้งครรภ์) และอายุครรภ์ก่อนคลอด ของมารดาอาสาสมัคร จำนวน 150 คน ได้แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของอายุ ส่วนสูง น้ำหนัก น้ำหนักก่อนตั้งครรภ์ ดัชนีมวลกาย (ก่อนตั้งครรภ์) และอายุครรภ์ก่อนคลอด ของมารดาอาสาสมัคร

ข้อมูลทั่วไปของมารดา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุ (ปี)	26.30	5.6	16	39
ส่วนสูง (ซ.ม.)	155.10	6.8	135	176
น้ำหนักก่อนตั้งครรภ์ (กก.)	50.10	6.9	27	71
ดัชนีมวลกายก่อนตั้งครรภ์ (กก./ม ²)	20.86	2.77	12.77	28.08
อายุครรภ์ก่อนคลอด (สัปดาห์)	39.36	0.73	37	41

จากตาราง 3 พบว่า มารดาอาสาสมัครมีอายุโดยเฉลี่ยที่ 26.30 ปี อายุต่ำสุด 16 ปี สูงสุด 39 ปี มีส่วนสูงโดยเฉลี่ยที่ 155.1 เซนติเมตร ต่ำสุด 135 เซนติเมตร และสูงสุด 176 เซนติเมตร มีน้ำหนักก่อนตั้งครรภ์โดยเฉลี่ยที่ 50.1 กิโลกรัม น้ำหนักต่ำสุด 27 กิโลกรัม และน้ำหนักสูงสุด 71 กิโลกรัม มีดัชนีมวลกายก่อนตั้งครรภ์ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 20.86 กก./ม² และอายุครรภ์ก่อนคลอด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 39.36 สัปดาห์

2. จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามจำนวนครั้งที่ตั้งครรภ์ จำนวนครั้งที่มาฝากครรภ์ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพของมารดาอาสาสมัคร อาชีพสามีของมารดาอาสาสมัคร ฐานะของครอบครัว ลักษณะของครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4-7

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามจำนวนครั้งที่ตั้งครรภ์ จำนวน
ครั้งของการฝากครรภ์ และสถานภาพสมรส

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (150 คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ตั้งครรภ์		
ครรภ์ที่ 1	80	53.3
ครรภ์ที่ 2	53	35.3
ครรภ์ที่ 3	14	9.3
ครรภ์ที่ 4	3	2.0
จำนวนครั้งที่มาฝากครรภ์		
7 ครั้ง	2	1.3
8 ครั้ง	7	4.7
9 ครั้ง	21	14.0
10 ครั้ง	42	28.0
11 ครั้ง	40	26.7
12 ครั้ง	29	19.3
13 ครั้ง	8	5.3
14 ครั้ง	1	.7
สถานภาพ		
คู่	146	97.3
แยกกันอยู่	4	2.7

จากตาราง 4 พบว่า มารดาอาสาสมัครร้อยละ 53.3 ตั้งครรภ์ครั้งที่ 1 รองลงมา ร้อยละ 35.3 ตั้งครรภ์ครั้งที่ 2 และร้อยละ 9.3 ตั้งครรภ์ครั้งที่ 3 ส่วนการมาฝากครรภ์พบว่ามารดา ร้อยละ 28.0 มาฝากครรภ์ 10 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 26.7 มาฝากครรภ์ 11 ครั้ง และร้อยละ 19.3 มาฝากครรภ์ 12 ครั้ง มารดาอาสาสมัครร้อยละ 97.3 มีสถานภาพคู่ รองลงมา ร้อยละ 2.7 แยกกันอยู่

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดาอาสาสมัคร อาชีพมารดาอาสาสมัคร อาชีพสามี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	12	8.0
ประถมศึกษา	62	41.3
มัธยมศึกษา	46	30.7
อนุปริญญา	11	7.3
ปริญญาตรี	19	12.7
อาชีพมารดาอาสาสมัคร		
แม่บ้าน	42	28.0
ทำไร่, ทำสวน	39	26.0
รับจ้างทั่วไป	34	22.7
ข้าราชการ, รัฐวิสาหกิจ	13	8.7
อื่น ๆ	22	14.8
อาชีพสามี		
รับจ้างทั่วไป	61	40.7
ทำไร่, ทำนา, ทำสวน	36	24.0
ข้าราชการ, รัฐวิสาหกิจ	18	12.0
อื่น ๆ	35	23.4

จากตาราง 5 พบว่า มารดาอาสาสมัครร้อยละ 41.3 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 30.7 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา และร้อยละ 12.7 จบปริญญาตรี

มารดาอาสาสมัครมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมาร้อยละ 26 มีอาชีพทำไร่ ทำนา และร้อยละ 22.7 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ในขณะที่พบว่าอาชีพสามีของมารดาอาสาสมัครส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาร้อยละ 24 มีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน และร้อยละ 23.4 มีอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน และความพอเพียงของรายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 3,000 บาท	69	46.0
3,001 - 6,000 บาท	42	28.0
6,001 - 9,000 บาท	17	11.3
มากกว่า 9,000 บาท	22	14.7
รายได้ของครอบครัวขณะนี้เป็นอย่างไร		
พอใช้เหลือเก็บ	42	28.0
พอใช้ไม่เหลือเก็บ	79	52.7
ไม่พอใช้ ไม่มีหนี้	3	2.0
ไม่พอใช้ มีหนี้สิน	26	17.3

จากตาราง 6 พบว่า มารดาอาสาสมัคร ร้อยละ 46 มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 28 มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 14.7 มีรายได้มากกว่า 9,000 บาทต่อเดือน พบว่ามารดาอาสาสมัครร้อยละ 52.7 มีเงินพอใช้ไม่เหลือเก็บ รองลงมาร้อยละ 28 พอใช้เหลือเก็บ และร้อยละ 17.3 ไม่พอใช้และมีหนี้สิน นอกจากนี้ยังพบว่ามารดาอาสาสมัครที่มีรายได้ของครอบครัวมากกว่า 6,000 บาทต่อเดือน เท่านั้นที่มีเงินพอใช้ไม่เหลือเก็บ และพอใช้เหลือเก็บมีจำนวนเท่ากัน

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามลักษณะของครอบครัวและสมาชิกในครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะของครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	67	44.7
ครอบครัวขยาย	83	55.3
จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมทั้งมารดาอาสาสมัคร		
2 คน	29	19.3
3 คน	33	22.0
4 คน	87	58.2
มากกว่า 4 คน	1	0.7

จากตาราง 7 พบว่า ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 55.3 สมาชิกในครอบครัวของมารดาอาสาสมัคร ร้อยละ 58.2 มีจำนวนสมาชิก 4 คน รองลงมาร้อยละ 22 มีจำนวนสมาชิก 3 คน และร้อยละ 19.3 มีจำนวนสมาชิก 2 คน

4.2 พฤติกรรมการบริโภคของมารดาในระหว่างตั้งครรภ์

อาการที่เกิดและพฤติกรรมการบริโภคของมารดาขณะตั้งครรภ์ ได้แก่ อาการของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ในการรับประทานอาหารของมารดาที่แพ้ท้อง จำนวนมื้อในการบริโภคอาหาร จำนวนอาหารที่บริโภคต่อมื้อ อาหารที่ไม่บริโภคขณะตั้งครรภ์ อาหารที่มารดาให้ความสำคัญ การใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ชนิดของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และการได้รับประทานวิตามินของมารดาอาสาสมัครในระหว่างตั้งครรภ์ แสดงไว้ในตาราง 8-10 จำนวนน้ำที่ดื่มต่อวัน ชนิดของน้ำดื่ม การดื่มสุรา ชา หรือกาแฟ และการใช้เครื่องดื่มชูกำลัง ได้แสดงไว้ในตาราง 11 ส่วนตาราง 12 แสดงถึงความถี่และค่าเฉลี่ยในการรับประทานอาหารชนิดต่าง ๆ ของมารดาอาสาสมัคร

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามลักษณะอาการแพ้ท้องของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ และการรับประทานอาหารของมารดาที่แพ้ท้อง

ลักษณะอาการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขณะตั้งครรภ์ท่านมีอาการแพ้ท้องหรือไม่		
แพ้มาก	28	18.7
แพ้ปานกลาง	46	30.7
ไม่แพ้	76	50.7
หากท่านมีอาการแพ้ท้อง รับประทานอาหารได้หรือไม่		
รับประทานอาหารไม่ได้เลย	20	27.0
รับประทานอาหารได้บ้างเล็กน้อย	39	52.7
รับประทานอาหารได้ตามปกติ	15	20.3

จากตาราง 8 พบว่า มารดาร้อยละ 50.7 ไม่มีอาการแพ้ รองลงมาร้อยละ 30.7 มีอาการแพ้ปานกลาง และร้อยละ 18.7 มีอาการแพ้มาก พบว่ามารดาร้อยละ 20.0 รับประทานอาหารได้ตามปกติ ร้อยละ 52.7 รับประทานอาหารได้บ้างเล็กน้อย และร้อยละ 27.0 รับประทานอาหารไม่ได้เลย

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามจำนวนมือในการบริโภคอาหาร จำนวนอาหารที่บริโภคต่อมือ อาหารที่ไม่บริโภคขณะตั้งครรภ์และอาหารที่มารดาให้ความสำคัญ

พฤติกรรมกรบริโภค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนมือในการบริโภคอาหาร		
2 มือ	5	3.3
3 มือ	95	63.3
มากกว่า 3 มือ	50	33.3
จำนวนอาหารที่บริโภคต่อมือ		
2 อย่าง	80	53.3
3 อย่าง	46	30.7
มากกว่า 3 อย่าง	10	6.7
อื่น ๆ	14	9.4
อาหารที่ไม่บริโภคขณะตั้งครรภ์		
เนื้อ นม ไข่	10	6.7
ผัก ผลไม้	1	0.7
ไขมัน และเนื้อสัตว์ติดมัน	8	5.3
ของหมักดอง	69	46.0
อื่น ๆ	62	41.3
อาหารที่มารดาให้ความสำคัญ		
ข้าว แป้ง น้ำตาล	6	4.0
เนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่วต่าง ๆ	115	76.7
ไขมัน และน้ำมัน	0	0
ผัก และผลไม้	23	15.3
อื่น ๆ	6	4.0

จากตาราง 9 พบว่า ร้อยละ 63.3 บริโภคอาหาร 3 มื้อ รองลงมาร้อยละ 33.3 บริโภคอาหารมากกว่า 3 มื้อ และร้อยละ 3.3 บริโภคอาหารเพียง 2 มื้อ พบว่ามารดาร้อยละ 53.3 บริโภคอาหาร 2 อย่าง รองลงมาร้อยละ 30.7 บริโภคอาหาร 3 อย่าง และร้อยละ 9.4 บริโภคอาหารหลายอย่างคละกันไป มารดาร้อยละ 46 ไม่บริโภคของหมักดอง รองลงมาร้อยละ 41.3 บริโภคอาหารทุกชนิด และร้อยละ 6.7 ไม่บริโภค เนื้อ นม ไข่ ร้อยละ 76.7 ของมารดาให้ความสำคัญกับอาหารประเภทเนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่วต่างๆ รองลงมาร้อยละ 15.3 ให้ความสำคัญกับอาหารประเภทผักและผลไม้ และร้อยละ 4.0 ให้ความสำคัญกับอาหารประเภทข้าว แป้ง น้ำตาล

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามการได้รับประทานวิตามิน (ตามที่แพทย์สั่ง) และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่รับประทานเพิ่มขึ้นเพื่อบำรุงทารกในครรภ์ (นอกเหนือจากที่แพทย์สั่ง)

พฤติกรรมบริโภค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับประทานวิตามินที่แพทย์สั่งหรือไม่		
ได้	138	92.0
ไม่ได้	12	8.0
ได้รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนอกเหนือจากที่แพทย์สั่งเพื่อบำรุงทารกในครรภ์หรือไม่		
มี	16	10.7
ไม่มี	134	89.3
ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่รับประทานเพิ่มขึ้นคือ		
แคลเซียม	10	6.7
วิตามินซี	1	0.7
นิวทรีไลท์โปรตีน	5	3.3
ไม่ใช่	134	89.3

จากตาราง 10 พบว่า ร้อยละ 92.0 ของมารดาอาสาสมัครได้รับประทานวิตามิน (ตามที่แพทย์สั่ง) และร้อยละ 10.7 มีการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (นอกเหนือจากที่แพทย์สั่ง) คือ แคลเซียม วิตามินซี และนิวทรีไลท์โปรตีน

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามจำนวนน้ำดื่มต่อวัน ชนิดของน้ำดื่ม การดื่มสุรา ดื่มชา กาแฟ และการดื่มเครื่องดื่มชูกำลังในระหว่างตั้งครรภ์

ชนิดและปริมาณ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนน้ำดื่ม /แก้ว/ วัน		
2 แก้ว/วัน	4	2.7
3 แก้ว/วัน	6	4.0
4 แก้ว/วัน	19	12.7
5 แก้ว/วัน	17	11.3
6 แก้ว/วัน	20	13.3
7 แก้ว/วัน	7	4.7
8 แก้ว/วัน	52	34.7
9 แก้ว/วัน	1	0.7
10 แก้ว/วัน	21	14.0
12 แก้ว/วัน	3	2.0
ชนิดของน้ำดื่ม		
น้ำดื่มบรรจุขวด	65	43.3
น้ำประปาต้ม	24	16.0
น้ำบ่อ น้ำบาดาล	58	38.7
น้ำในห้วย หนอง	3	2.0
ดื่มสุราขณะตั้งครรภ์		
ดื่มประจำ	5	3.3
ไม่ดื่ม	143	95.3
ดื่มเป็นบางครั้ง	2	1.3
ดื่มชา กาแฟ ขณะตั้งครรภ์		
ดื่ม	9	6.0
ไม่ดื่ม	141	94.0
เครื่องดื่มชูกำลัง		
มี	2	1.4
ไม่มี	148	98.7

จากตาราง 11 ร้อยละ 34.7 คัดค้านมากกว่าหรือเท่ากับ 8 แก้วต่อวัน ชนิดของน้ำดื่ม ส่วนใหญ่เป็นน้ำดื่มชนิดบรรจุขวด ร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ น้ำป้อนและน้ำบาดาล ร้อยละ 38.7 มีมารดาอาสาสมัครจำนวนน้อยที่ดื่มสุรา ชา กาแฟ คิดเป็นร้อยละ 3.3 และ 6.0 ตามลำดับ และพบว่าร้อยละ 98.7 ไม่ได้ใช้เครื่องดื่มชูกำลังในขณะตั้งครรภ์

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของมารดาอาสาสมัคร จำแนกตามชนิดของอาหาร และความถี่ในการบริโภคอาหาร

ชนิดอาหาร	ความถี่ในการรับประทาน				
	5-7 วัน/สัปดาห์	3-4 วัน/สัปดาห์	1-2 วัน/สัปดาห์	< 4 ครั้ง/เดือน	ไม่รับประทาน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
อาหารที่ให้พลังงาน					
ข้าวเจ้า	59 (39.3)	21 (14.0)	41 (27.3)	3 (2.0)	26 (17.3)
ข้าวเหนียว	96 (64.0)	13 (8.7)	14 (9.3)	5 (3.3)	22 (14.7)
กล้วยเคี้ยว	6 (4.0)	38 (25.3)	61 (40.7)	27 (18.0)	18 (12.0)
บะหมี่	4 (2.7)	17 (11.3)	38 (25.3)	21 (14.0)	70 (46.7)
ขนมจีน	6 (4.0)	23 (15.3)	57 (38.0)	31 (20.7)	33 (22.0)
ขนมปัง	16 (10.7)	24 (16.0)	45 (30.0)	18 (12.0)	47 (31.3)
เผือก/มัน	3 (2.0)	10 (6.7)	37 (24.7)	31 (20.7)	69 (46.0)
ผักต่างๆ					
ถั้วผักยาว	7 (4.7)	35 (14.0)	79 (52.7)	21 (14.0)	8 (5.3)
ผักตำลึง	4 (2.7)	39 (26.0)	58 (38.7)	25 (16.7)	24 (16.0)
ฟักทอง	3 (2.0)	27 (18.0)	71 (47.3)	25 (16.7)	24 (16.0)
บวบ	2 (1.3)	17 (11.3)	59 (39.3)	21 (14.0)	51 (34.0)
กวาดุ้ง	8 (5.3)	52 (34.7)	68 (45.3)	8 (5.3)	14 (9.3)
ถั่วงอก	7 (4.7)	27 (18.0)	64 (42.7)	13 (8.7)	39 (26.0)
ผักบุ้ง	5 (3.3)	41 (27.3)	73 (48.7)	13 (8.7)	18 (12.0)
ขมุนดิบ	2 (1.3)	14 (9.3)	46 (30.7)	21 (21.3)	56 (37.3)
มะเขือเทศ	10 (6.7)	62 (41.3)	48 (32.0)	4 (2.7)	26 (17.3)
ผักกาดขาว	1 (0.7)	49 (32.7)	63 (42.0)	12 (8.0)	24 (16.0)

ตาราง 12 (ต่อ)

ชนิดอาหาร	ความถี่ในการรับประทาน									
	5-7 วัน/สัปดาห์		3-4 วัน/สัปดาห์		1-2 วัน/สัปดาห์		< 4 ครั้ง/เดือน		ไม่รับประทาน	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ผลไม้										
สับปะรด	20	(13.3)	43	(28.7)	57	(38.0)	16	(10.7)	14	(9.3)
กล้วยน้ำว้า	42	(28.0)	42	(28.0)	35	(23.3)	14	(9.3)	28	(18.7)
ส้มเขียวหวาน	9	(6.0)	34	(22.7)	49	(32.7)	23	(15.3)	35	(23.3)
มะละกอ	10	(2.0)	31	(20.7)	56	(37.3)	20	(13.3)	40	(26.7)
ฝรั่ง	10	(6.7)	28	(4.0)	66	(44.0)	14	(9.3)	32	(21.3)
ชมพู่	0		6	(4.0)	36	(24.0)	13	(8.7)	95	(63.3)
มะม่วงสุก	21	(14.0)	56	(37.3)	46	(30.7)	3	(2.0)	24	(16.0)
อื่นๆ	0		0		1	(.7)	1	(.7)	0	
อาหารโปรตีน										
ไข่ไก่	70	(46.7)	64	(42.7)	16	(10.7)	0		0	
ไข่นกกระทา	0		0		21	(14.0)	9	(6.0)	118	(78.7)
เนื้อไก่	5	(3.3)	41	(27.3)	88	(58.7)	10	(6.7)	6	(4.0)
เนื้อหมู	56	(37.3)	63	(42.0)	23	(15.3)	3	(2.0)	5	(3.3)
ตับ	4	(2.7)	19	(12.7)	66	(44.0)	27	(18.0)	34	(22.7)
ปลา	6	(4.0)	46	(30.7)	75	(50.0)	12	(8.0)	11	(7.3)
ปลาเล็ก ปลาน้อย	2	(1.3)	6	(4.0)	61	(40.7)	24	(16.0)	37	(24.7)
ปลากระป๋อง	1	(.7)	6	(4.0)	54	(36.0)	24	(16.0)	65	(43.3)
เนื้อวัว	1	(.7)	4	(2.7)	44	(29.3)	24	(16.0)	74	(49.3)
หอย	1	(.7)	66	(44.0)	62	(41.3)	31	(20.7)	51	(34.0)
ปลา	12	(8.0)	3	(2.0)	62	(41.3)	8	(5.3)	2	(1.3)
ถั่วเขียวต้ม	0		3	(2.0)	10	(6.7)	4	(2.7)	133	(88.7)
ถั่วแดงต้ม	5	(3.3)	23	(15.3)	64	(42.7)	13	(8.7)	45	(30.0)
เต้าหู้แข็ง	0		4	(2.7)	20	(13.3)	13	(8.7)	113	(75.3)
เต้าหู้อ่อน	1	(.7)	11	(7.3)	50	(33.3)	15	(10.0)	73	(48.7)

ตาราง 12 (ต่อ)

ชนิดอาหาร	ความถี่ในการรับประทาน				
	5-7 วัน/สัปดาห์	3-4 วัน/สัปดาห์	1-2 วัน/สัปดาห์	< 4 ครั้ง/เดือน	ไม่รับประทาน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
กบ	0	8 (5.3)	40 (26.7)	22 (14.7)	80 (53.3)
ปลาไหล	1 (0.7)	5 (3.3)	21 (14.0)	6 (4.0)	117 (78.0)
ไก่ตืดกระดูก	2 (1.3)	33 (22.0)	89 (59.3)	17 (11.3)	9 (6.0)
นมจืด	59 (39.3)	24 (16.0)	5 (3.3)	0	62 (41.3)
นมผง	31 (20.7)	6 (4.0)	1 (0.7)	0	112 (74.7)
นมถั่วเหลือง	29 (19.3)	19 (12.7)	17 (11.3)	2 (1.3)	83 (55.3)
นมสดจืด	16 (10.7)	7 (4.7)	1 (0.7)	0	126 (84.0)
นมสดกระป๋อง	39 (26.0)	1 (0.7)	1 (0.7)	0	109 (72.7)
อื่นๆ	11 (7.3)	0	0	0	2 (1.3)
อาหารที่ให้ไขมัน					
น้ำมันพืช	92 (61.3)	45 (30.0)	5 (3.3)	0	8 (5.3)
น้ำมันสัตว์	31 (20.7)	21 (14.0)	4 (2.7)	3 (2.0)	91 (60.7)
กะทิ	8 (5.3)	22 (14.7)	77 (51.3)	17 (11.3)	26 (17.3)
เนยเทียม	2 (1.3)	2 (1.3)	9 (6.0)	3 (2.0)	134 (89.3)
เนยสด	0	1 (0.7)	2 (1.3)	1 (0.7)	146 (97.3)

จากตาราง 12 พบว่า อาหารที่ให้พลังงานที่มารดาอาสาสมัครรับประทานมากที่สุดคือ ข้าวเหนียว รongลงมา ได้แก่ ข้าวข้าว ก๋วยเตี๋ยว อาหารประเภทผักที่มารดาอาสาสมัครรับประทานมากที่สุดคือ ผักกวางตุ้ง รongลงมา ได้แก่ มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว ผลไม้ที่มารดาอาสาสมัครรับประทานมากที่สุดคือ มะม่วง รongลงมา ได้แก่ ฝรั่งและส้มเขียวหวาน สำหรับอาหารซึ่งเป็นแหล่งให้สารอาหารโปรตีนมารดาอาสาสมัครนิยมรับประทานคือ ไข่ไก่ เนื้อหมู เนื้อปลา และเนื้อไก่ ตามลำดับ สำหรับอาหารที่ให้ไขมัน มารดาอาสาสมัครนิยมใช้น้ำมันพืช รongลงมา ได้แก่ กะทิและน้ำมันสัตว์

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักทารกแรกคลอดกับพฤติกรรมการบริโภคของมารดาอาสาสมัครระหว่างตั้งครรภ์

ในการหาความสัมพันธ์ดังกล่าว ได้ทำการแบ่งกลุ่มน้ำหนักทารกออกเป็น 3 กลุ่ม ให้จำนวนใกล้เคียงกันโดยใช้หลักการ Thrid'tiles ดังแสดงไว้ในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของน้ำหนักทารกแรกคลอด ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

น้ำหนักแรกคลอด (กรัม)	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
≤ 2900	57	38.0	2797	86	2580	2900
> 2900 – 3250	46	30.7	3076	98	2950	3250
> 3250	47	31.3	3572	253	3300	4550
รวม	150	100.0				

จากตาราง 13 พบว่า น้ำหนักทารกแรกคลอดส่วนใหญ่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2900 กรัม คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาน้ำหนักมากกว่า 3250 กรัม คิดเป็นร้อยละ 31.3 และน้ำหนักระหว่าง 2900-3250 กรัม คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตาราง 14 จำนวนมือในการรับประทานอาหารของมารดาในระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของมารดา	น้ำหนักแรกคลอด	2 มือ	3 มือ	มากกว่า 3 มือ	รวม
$\chi^2 = 7.023$ $P = 0.135$	≤ 2900	1	34	22	57
	> 2900 – 3250	1	30	15	46
	> 3250	3	31	13	47
	รวม	5	95	50	150

ตาราง 15 จำนวนอาหาร (กับข้าว) ที่มารดาได้รับประทานในระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของมารดา	น้ำหนัก แรกคลอด	2 อย่าง	3 อย่าง	มากกว่า 3 อย่าง	อื่นๆ	รวม
จำนวนอาหารที่บริโภค/มื้อ $\chi^2 = 9.598$ $P = 0.29$	≤ 2900	29	20	5	3	57
	$> 2900 - 3250$	27	14	3	2	46
	> 3250	24	12	2	9	47
	รวม	80	46	10	14	150

ตาราง 16 รายการอาหารที่มารดาไม่รับประทานในระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของ มารดา	น้ำหนัก แรกคลอด	เนื้อ นม	ผัก	ไขมัน	ของหมัก	อื่นๆ	รวม
		ไข่	ผลไม้		ดอง		
อาหารที่ไม่บริโภค $\chi^2 = 14.410$ $P = 0.27$	≤ 2900	6	-	2	26	23	57
	$> 2900 - 3250$	3	1	5	19	18	46
	> 3250	1	-	1	24	21	47
	รวม	10	1	8	69	62	150

ตาราง 17 รายการอาหารที่มารดาให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการรับประทานเพิ่มในระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของมารดา	น้ำหนัก แรกคลอด	ข้าว แป้ง	เนื้อสัตว์	ไขมันและ	ผักและ	อื่นๆ	รวม
		น้ำตาล	นม ไข่ ถั่ว	น้ำมัน	ผลไม้		
อาหารที่ให้ความสำคัญ $\chi^2 = 8.07$ $P = 0.426$	≤ 2900	2	44	-	10	1	57
	$> 2900 - 3250$	1	36	-	8	1	46
	> 3250	3	35	-	5	4	47
	รวม	6	115	-	23	6	150

ตาราง 18 จำนวนมารดาที่รับประทานวิตามินตามแพทย์สั่ง

การบริโภคของมารดา	น้ำหนักแรกคลอด	ได้รับ	ไม่ได้รับ	รวม
รับวิตามินตามแพทย์สั่ง $\chi^2 = 1.287$ P = 0.526	≤ 2900	53	4	57
	$> 2900 - 3250$	40	6	46
	> 3250	41	6	47
	รวม	134	16	150

ตาราง 19 จำนวนมารดาที่รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (นอกเหนือจากที่แพทย์สั่ง)

การบริโภคของมารดา	น้ำหนักแรกคลอด	ได้รับ	ไม่ได้รับ	อื่นๆ	รวม
รับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (นอกเหนือจากแพทย์สั่ง) $\chi^2 = 3.90$ P = 0.419	≤ 2900	-	56	1	57
	$> 2900 - 3250$	1	45	-	46
	> 3250	-	47	-	47
	รวม	1	148	1	150

ตาราง 20 จำนวนมารดาที่ดื่มหรือไม่ดื่มหรือดื่มเป็นบางครั้งของชา กาแฟ

การบริโภคของมารดา	น้ำหนักแรกคลอด	ดื่ม	ไม่ดื่ม	ดื่มเป็นบางครั้ง	อื่นๆ	รวม
การดื่มชา กาแฟ $\chi^2 = 3.893$ P = 0.69	≤ 2900	26	8	22	1	57
	$> 2900 - 3250$	15	10	20	1	46
	> 3250	24	6	16	1	47
	รวม	65	24	58	3	150

ตาราง 21 จำนวนมารดาที่ดื่ม หรือไม่ดื่ม หรือดื่มเป็นบางครั้ง ของเครื่องดื่มชูกำลัง

การบริโภคของมารดา	น้ำหนัก	ดื่ม	ไม่ดื่ม	ดื่มเป็น บางครั้ง	รวม
	แรกคลอด				
การดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง $\chi^2 = 7.383$ $P = 0.117$	≤ 2900	2	55	-	57
	$> 2900 - 3250$	3	43	-	46
	> 3250	-	45	2	47
	รวม	5	143	2	150

ตาราง 22 จำนวนมารดาที่ดื่มหรือไม่ดื่มสุราในระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของมารดา	น้ำหนักแรกคลอด	ดื่ม	ไม่ดื่ม	รวม
การดื่มสุรา $\chi^2 = 1.345$ $P = 0.51$	≤ 2900	6	51	57
	$> 2900 - 3250$	2	44	46
	> 3250	4	43	47
	รวม	12	138	150

ตาราง 23 จำนวนแก้วที่มารดาดื่มน้ำระหว่างตั้งครรภ์

การบริโภคของมารดา	น้ำหนัก	< 4 แก้ว	5-8 แก้ว	9-12 แก้ว	รวม
	แรกคลอด				
การดื่มน้ำระหว่างตั้งครรภ์ $\chi^2 = 10.724$ $P = 0.03$	≤ 2900	7	42	8	57
	$> 2900 - 3250$	6	31	9	46
	> 3250	16	23	8	47
	รวม	29	96	25	150

จากตาราง 14-23 พบว่า การบริโภคอาหารของมารดาอาสาสมัครส่วนใหญ่รับประทาน อาหาร 3 มื้อ มีกับข้าวมีอยู่ 2 อย่าง ไม่รับประทานอาหารหมักดอง ให้ความสำคัญกับอาหาร ประเภทเนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่วต่าง ๆ ส่วนใหญ่รับประทานวิตามินตามแพทย์สั่ง ไม่รับประทาน ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนอกเหนือจากแพทย์สั่ง ไม่ดื่มชา กาแฟ ไม่ดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง ไม่ดื่มสุรา และมารดาส่วนมากดื่มน้ำวันละ 5-8 แก้ว ซึ่งพบว่าการดื่มน้ำของมารดามีแนวโน้มที่จะมีความ สัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคและน้ำหนักทารกแรกคลอด สำหรับพฤติ กรรมการบริโภค หมายถึง ความถี่ในการบริโภค ส่วนน้ำหนักทารกแรกคลอดถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ≤ 2900 กรัม $> 2900-3250$ กรัม และ > 3250 กรัม ดังแสดงไว้ในตาราง 24

ตาราง 24 จำนวนคนของการเลือกบริโภค จำแนกตามหมวดอาหาร และน้ำหนักทารก แรกคลอด

หมวดอาหาร	น้ำหนักทารก แรกคลอด (กรัม)	ความถี่ในการบริโภค				
		5-7 วัน/ สัปดาห์	3-4 วัน/ สัปดาห์	1-2 วัน/ สัปดาห์	< 4 วัน/ เดือน	ไม่ บริโภค
ข้าว-แป้ง	≤ 2900	72	60	113	44	110
	$> 2900-3250$	51	44	100	48	79
	> 3250	67	42	80	44	96
	รวม	190	146	293	136	285
โปรตีน	≤ 2900	131	188	344	94	549
	$> 2900-3250$	97	151	287	91	432
	> 3250	112	145	260	79	484
	รวม	340	462	891	264	1,465
ไขมัน	≤ 2900	43	42	36	11	153
	$> 2900-3250$	37	33	31	8	121
	> 3250	53	16	30	5	131
	รวม	133	91	97	24	405

ตาราง 24 (ต่อ)

หมวดอาหาร	น้ำหนักทารก แรกคลอด (กรัม)	ความถี่ในการบริโภค				ไม่ บริโภค
		5-7 วัน/ สัปดาห์	3-4 วัน/ สัปดาห์	1-2 วัน/ สัปดาห์	< 4 วัน/ เดือน	
ผัก	≤ 2900	18	156	233	60	102
	> 2900-3250	15	95	219	54	77
	> 3250	16	112	177	60	105
	รวม	49	363	629	163	284
ผลไม้	≤ 2900	46	105	133	29	86
	> 2900-3250	31	80	102	36	73
	> 3250	28	55	110	31	109
	รวม	105	240	345	103	268

จากตาราง 24 พบว่าการบริโภคผักและผลไม้มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคในระหว่างตั้งครรภ์ของมารดากับน้ำหนักทารกแรกคลอด กลุ่มประชากรคือ หญิงตั้งครรภ์ จำนวน 150 คน ที่มาฝากครรภ์ และคลอดทารกที่โรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่ประชาชนุเคราะห์ คลอดทารกมีอายุครรภ์ครบกำหนด ไม่เป็นทารกแฝด นอกจากนี้กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ต้องไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางอายุรกรรมและทางสูติกรรม กลุ่มหญิงตั้งครรภ์มาคลอดทารกทั้งหมด ณ โรงพยาบาลศูนย์เชียงใหม่ประชาชนุเคราะห์ ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม ถึง 31 สิงหาคม 2543

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของมารดาและทารก ซึ่งรวบรวมจากการสัมภาษณ์และบันทึกประวัติของมารดาและทารก ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ปัจจัยด้านลักษณะประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน สถานภาพสมรส จำนวนครั้งที่มาฝากครรภ์ และน้ำหนักทารกแรกคลอด ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการบริโภคอาหารของหญิงตั้งครรภ์ ได้ผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 9.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ การอธิบายข้อมูลทั่วไป ปัจจัยด้านลักษณะประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน สถานภาพสมรส ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคในระหว่างตั้งครรภ์ของมารดากับน้ำหนักทารกแรกคลอด โดยใช้ค่าสถิติไคสแคว์ (Chi-Square Test)

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ทารกแรกเกิดส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.3 และเพศชาย ร้อยละ 46.7 มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักแรกเกิดเท่ากับ 3,096 กรัม และ 3,160 กรัม ตามลำดับ มารดามีอายุเฉลี่ย 26.3 ปี มีความสูงเฉลี่ย 155.1 เซนติเมตร มีน้ำหนักตัวก่อนตั้งครรภ์เฉลี่ยเท่ากับ 50.1 กิโลกรัม มีภาวะโภชนาการเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีมวลกายเท่ากับ 20.86 ส่วนมากเป็นการตั้งครรภ์ครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 53.3 จำนวนครั้งที่มาฝากครรภ์อยู่ในช่วง 7-14 ครั้ง ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเป็นคู่ คิดเป็นร้อยละ 97.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.7 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นแม่บ้าน รองลงมา ได้แก่ ทำไร่นาทำสวน และรับจ้างทั่วไป โดยมีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 3,000 บาท/เดือน และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ไม่เหลือเก็บ ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 55.3 และส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2

จากการศึกษาพบว่า ส่วนมากมารดาไม่มีอาการแพ้ท้อง คิดเป็นร้อยละ 50.7 และในกรณีที่แพ้ท้องมีมารดาที่รับประทานอาหารไม่ได้เลย คิดเป็นร้อยละ 27.0 มารดาส่วนมากรับประทานอาหารครบ 3 มื้อ คิดเป็นร้อยละ 63.3 และในแต่ละมื้อประกอบด้วยอาหาร 2 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 53.3 อาหารที่ไม่บริโภคขณะตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 46.0 เป็นของหมักดอง และอาหารที่ทำให้ความสำคัญระหว่างตั้งครรภ์ส่วนมากเป็นอาหารประเภทเนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่วต่าง ๆ มารดารับประทานวิตามินตามคำสั่งแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 92.0 และไม่บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 89.3 ส่วนมากดื่มน้ำวันละ 8 แก้ว คิดเป็นร้อยละ 34.7 เป็นน้ำดื่มชนิดบรรจุขวด คิดเป็นร้อยละ 43.3 ส่วนใหญ่ไม่ดื่มสุรา ชา/กาแฟ และเครื่องดื่มชูกำลังระหว่างตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 95.3, 94.0 และ 98.7 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่า ทารกแรกคลอดส่วนมากมีน้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,900 กรัม คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมามีน้ำหนักมากกว่า 3,250 กรัม คิดเป็นร้อยละ 31.3 และมีน้ำหนักมากกว่า 2,900-3,250 กรัม คิดเป็นร้อยละ 30.7

พฤติกรรมการบริโภคอาหารของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ พบว่า การบริโภคอาหารประเภทผักและผลไม้ และการดื่มน้ำ มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับการบริโภคอาหารของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ พบว่า อาหารประเภทน้ำมันพืช น้ำมันสัตว์ มีแนวโน้มจะมีความสัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.06$)

อภิปรายผล

พฤติกรรมการบริโภคอาหารประเภทผักและผลไม้ และการดื่มน้ำ ของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักทารกแรกคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ อาจอธิบายได้ว่าในกลุ่มมารดาที่คลอดทารกน้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,900 กรัม จะรับประทานผักและผลไม้ในปริมาณมาก ซึ่งหากบริโภคอาหารดังกล่าวในปริมาณมากเกินไปอาจทำให้ทารกที่คลอดออกมามีน้ำหนักน้อย เนื่องจากเป็นอาหารที่มีกากใยสูงและย่อยยาก ทำให้ท้องอืด ไม่อยากรับประทานอาหารอย่างอื่น ส่งผลให้ทารกได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ จึงทำให้ทารกมีน้ำหนักน้อย สำหรับการดื่มน้ำ พบว่า ถ้ามารดาดื่มน้ำน้อยมีแนวโน้มว่าน้ำหนักของทารกแรกคลอดจะมีน้ำหนักของทารกมากขึ้น การดื่มน้ำมากอาจเป็นสาเหตุทำให้มารดาบริโภคอาหารอย่างอื่นน้อยลง ทำให้ได้สารอาหารที่จำเป็นต่อทารกลดลงด้วย ซึ่งอาจส่งผลต่อน้ำหนักทารกแรกคลอด อย่างไรก็ตามการที่ทารกน้ำหนักแรกคลอดน้อยอาจเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย ซึ่งควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยร่วมอย่างอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้ทารกมีน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหญิงตั้งครรภ์ควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมบริโภคอาหาร และอัตราการเพิ่มน้ำหนักตัวให้เหมาะสมในระหว่างตั้งครรภ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การสร้างแบบสอบถาม ควรพิจารณาจำนวนและความถี่ในการบริโภค เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงชัดเจน ส่วนระยะเวลาที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์มารดาหลังคลอดนั้นควรจะต้องไปสัมภาษณ์ในวันที่ 2 หลังคลอด เนื่องจากมารดาได้มีเวลาพักผ่อนและหายเหนื่อยจากการคลอดบุตรแล้วจึงมีความพร้อมในการให้สัมภาษณ์มากกว่า ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและถูกต้องกว่า
2. ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาในรูปแบบเดียวกันนี้ในโรงพยาบาลทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อนำไปใช้เปรียบเทียบน้ำหนักทารกแรกคลอดกับพฤติกรรมบริโภค
3. ควรมีการศึกษาหาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อน้ำหนักทารกแรกคลอด

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (No date). [Online]. Available: <http://www.anamai.moph.go.th/nutri> [2543, สิงหาคม 12].
- กำแพง จาตุรจินดา และวินิต พัวประดิษฐ์. (2534). ภาวะความดันโลหิตสูงระหว่างตั้งครรภ์. ในสูติศาสตร์รามาธิบดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมดิคัลมีเดีย.
- ค้วน ขาวหนู. (2534). โภชนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ประพุทธ ศิริบุญย์ และอรุณ บุญประกอบ. (2533). ปัจจัยเสี่ยงของทารกที่เกิดจากมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประมวญ สุนากร และคณะ. (2537). ระบาดวิทยาและปัจจัยเสี่ยงของทารกน้ำหนักตัวน้อยในประเทศไทย. วารสารสมาคมกุมารแพทย์.
- พัชรี ยุติธรรม. (2539). พฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารของชาวชนบทภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมบัติ บุญทันใจ. (2532). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อน้ำหนักทารกแรกเกิดในมารดาวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศักดิ์ สุทัศน์วรวิฑู และกำแพง จาตุรจินดา. (2534). ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย. กรุงเทพฯ : สูติศาสตร์รามาธิบดี.
- สรिता วรรณวงศ์. (2538). การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการระบาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุจินดา พงษ์เมธา. (2532). ปัจจัยบางประการของมารดาที่มีอิทธิพลต่อทารกแรกเกิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวีรัตน์ สุภวัฒน์. (2540). ปัจจัยบางประการและแบบแผนชีวิตในระยะตั้งครรภ์ของมารดาที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

อังคณา นวลขงศ์. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค การสนับสนุนทางสังคม
กับพฤติกรรมดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเนื่องจากการ
ตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

Kadar, H.A. (1983). Perinatal Morbidity and Mortality in Malaysia. In : **Asian Perinatal
Health Issues**. Kuala Lumpur : Asian Pediatrics Federation Workshop.

Raju, T.N. (1980). An Epidemiology Study of Very Low and Very Very Low Birth Weight
Infants. **Clinical Perinatal**, 233-250.

Shapiro, S., McCormick, M.C., Krisher, J.P. & Bross, D. Referrince. (1980). Correlates of
Infant Death for Significant Morbidity at 1 year of Age. **Am J. Obstet and Gyncol**,
363-373.